

Karin Boye Sällskapet

Medlemsblad 2 2014

Lilith och Fauen av Karin Boye

Ordförande har ordet

Karin Boye har varit död i 73 år. När en författare varit död i 70 år skyddar man i allmänhet inte författarens texter längre utan de kan användas mer allmänt. Vintern 2014 använde Mercedes Benz delvis en av Karin Boyes dikter I Rörelse i sin reklam.

Detta anmäldes och hamnade på ständige sekreteraren vid Svenska Akademien Peter Englunds bord.

Svenska Akademien instiftades 1786 av Gustav III. Dess syfte är enligt stadgarna att arbeta med att upprätthålla Svenska Språkets renhet, styrka och höghet. Svenska Akademiens valspråk är "Snille och Smak".

Svenska Akademien har lokaler i Börshuset i Stockholm.

I valspråket "Snille och Smak" ansågs "Snille" syfta på begåvningens skapande kraft och "Smak" på de mer intellektuella förmågor som krävdes för att bearbeta inspirationen.

Bland Svenska Akademiens rättigheter finns Klassikerskyddet, som innebär att om något litterärt eller konstnärligt verk återges offentligt på ett sätt som kränker den andliga odlingens intressen har domstol rätt att vid vite meddela förbud mot återgivning.

Karin Boye Sällskapet inbjöd Peter Englund till ett samtal som förlades till Svenska Akademien i Börshuset i Stockholm, där vi bl.a. samtalade om vad "andlig odling" innebär för akademien.

Andlig odling betyder kultur. Kultur kommer från latinets cultura som betyder ungefär 'bearbetning', 'odling' och 'bildning' och i sin tur härstammar från colo 'odla'. Begreppet har fått en väldigt vid betydelse och avser numer all mänsklig aktivitet. Kultur har dock främst två betydelser; andlig (konstnärlig) odling eller socialt överförda levnadsmönster.

Enligt Peter Englund utgår Svenska Akademien ifrån följande fyra punkter när den gör sin analys:

- Om texten är stympad.
- Om upphovsmannen inte är nämnd.
- Om texten är lyft ur sitt sammanhang.
- Om det är storskaligt det vill säga om användandet kommer att ha stor genomslags kraft.

Denna analys gör även övriga Akademierna i Norden, som har liknande lagstiftning. I Norge har klassikerskyddet använts där man givit ut böcker men bara delar av dem.

Karin Boye Sällskapet vet nu tydligare på vilka olika sätt vi kan påverka om någon önskar använda Karin Boyes texter i framtiden. Det känns bra att veta att vi kan vända oss till Svenska Akademin om vi behöver någon att diskutera dessa frågor med.

Margareta Hedström.

Rapport från "Sällskapet" årsmöte

Karin Boye Sällskapets årsmöte hölls på Fullersta Gård och cafeteria var välbesökt redan när Mark Schellhas sjöng några av sina tolkningar av Karin Boyes dikter till gitarr. Det lät lätt, ungt och inte helt utan humor, som en kär påminnelse om den ljuva ungdomens dagar. Före årsmötet kunde man även besöka Karin Boye rummet på andra våningen. Efter det hölls årsmötesförhandlingarna i Röda Korsets lokal.

Sven Nicklasson höll i ordförandeklubban även i år. Margareta Hedström informerade om Mercedes Benz reklamen och berättade om hur styrelsen planerade att gå vidare i frågan. Dagordningen behandlades därefter i god ordning och mötet gav styrelsen ansvarsfrihet. Lasse Camehagen valdes till en ny styrelsemedlem. Det beslutades att årsavgiften skulle vara oförändrad. Efter årsmötet höll den nya styrelsen sitt konstituerande möte i samma lokal.

Armi Janhunen

Ny Styrelseledamot

Lasse Camehagen 39 år, bor i Vasastan i Stockholm gift och har tvillingdöttrar som är 17 år, har två hundar Sune och Rolf, arbetar som försäljningschef i Solhagagruppen.

På fritiden försöker jag röra på mig så mycket som möjligt, promenera, jogga och när tiden tillåter tar jag mig en simtur.

Har under några år arbetat aktivt i olika styrelser, sitter nu i bostadsrättsföreningen Ateljehuset i Vasastan där jag är kassör, sitter i PULSS styrelse som är en branschstyrelse för privat vård och omsorg som sekreterare, lämnade precis ett uppdrag som ordförande i styrelsen för Attention Stockholms län som är en intresseorganisation för Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och är nu väldigt stolt över att ha blivit invald i styrelsen som ledamot i Karin Boye sällskapet.

Karin Boye ligger mig mycket varmt om i hjärtat, då hon skriver fantastiska dikter och var en mycket produktiv och intressant person med sina skildringar om sin samtid och som fortfarande är väldigt aktuellt i vår nutid, min favorit dikt som jag känner igen mig själv mycket i är "I rörelse".

Lasse Camehagen

Unga röster sjunger Boye

Unga röster sjunger Boye

Karin Boye Sällskapet är ett litet idéelt sällskap med svårigheter att spegla all den musik som Karin inspirerat till. Därför har jag nyligen väckt frågan ifall inte en musikfestival skulle kunna vara ett bra sätt att presentera artisterna för en större publik. Vi ska även försöka skriva om inkomna CD-skivor i vårt lilla medlemsblad. Jag ska kortfattat recensera tre CD-skivor som inkommit.

Katarina Hallberg: Min hud är full av fjärilar, 2012

Karin Boye Music med Mark Schellhas, 2013 (demo)

Blue Ejder med Neil Yates Sings to Poems av Karin Boye, 2014

Samtliga inspelningar uppvisar originalitet och talang. Det är fyndigt, ibland genialt och mycket vackert. Tolkningar av följande dikter finns på flera av skivorna: "Ja visst gör det ont", "Hur kan jag säga" och "Till Dig".

Jag hörde, att Katarina Hallbergs februarikonsert i Huddinge var en välbesökt succé. När jag lyssnat på CD:n förstår jag varför. Hon skönsjunger nyanserat och musikerna är finstämda. Det är något av en överraskning att höra "Unga viljor viner" framföras eller "Min hud är full av fjärilar". "Ja visst gör det ont" måste absolut höras. Hallberg är både modern och traditionellt trallvänlig i bästa spelmannsstil.

Mark Schellhas poppigta unga tolkningar av Boyes dikter kändes mycket uppiggande och gränsöverskridande. Att Boyes dikter är slitstarka är väl uppenbart när Mark framför dem som musikalisk färskvara.

Blue Ejder släppte ut sin CD i samband med en turné i England i början av april och som var både välbesökt och uppskattad. Trots, att musikerna är unga kan det här mycket väl vara årets bästa jazzskiva. Sunniva Brynnel med rötter på den svenska västkusten framför även

fyra sånger på svenska. Det är magiskt med "Spellbound" och många andra låtar, men produktionen är en jämn framgång och uppskattas inte minst för en musikalisk, men sparsmakad mognad.

De klara produktionerna utmärker sig vidare med personliga skivkonvolut och tydliga källangivelser. Det är verkligen roligt, att musikerna även tagit itu med dikter som inte tonsatts tidigare. Vi återkommer ifall festivalen förverkligas. Då lär vi behöva hjälp i festivalkommittén, liksom på plats under festivaldagen.

Armi Janhunen

Releasekonsert med Sofie Livebrant

En kylig, litet regnig kväll hade dryga trettioåttio personer kommit till Fullersta gård för att vara med om den första releasekonserten i Karin Boye Sällskapets historia. Konserten ingick i en releaseturné med anledning av att Sofie Livebrant släppte sin skiva "Några Karin!". Sofie kom närmast från en konsert i Alingås, och skulle efter kvällens konsert vidare till Göteborg. Hon hade valt ut några platser där Karin bott, men Karin bodde ju även i Uppsala, Viggbyholm, Östermalm och Berlin... ”men det får bli nästa turné” skriver Sofie på sin hemsida.

Tillsammans med dragspelerskan Lisa Eriksson Långbacka och basisten Petter Eriksson, som också producerat skivan, framförde Sofie sina tonsättningar av bl.a. *Önskan*, *Moln*, *Bål* och *Vårvisa*. Tonsättningarna var sinsemellan mycket olika, med influenser från folkmusik, blues och pop, och det svängde verkligen.

I mitten av konserten bidrog Karin Boye Sällskapet med uppläsning av *Morgon* och *Evighet*.

Sofie kom tidigt i kontakt med Karin Boye och gjorde tonsättningar redan i nioårsåldern. Många år förflöt och det var först när Sofie kommit hem från ett besök i Italien – klippt i en ny frisyr som liknade Karin Boyes tyckte många – som Sofie tänkte att det var dags att ta upp dikterna igen. På bara en halvtimme tonsatte hon 7-8 dikter och sedan har ytterligare tonsättningar tillkommit.

Sofie har även tonsatt dikter av Emelie Dickinson och nyligen även Jeanette Wintersons "Fyrväktaren" (den första nu levande poeten som hon tonsatt). Att tonsätta Karin Boye kändes extra känsligt eftersom det är på svenska, det kändes som att "tafsa på ett geni", berättade hon för oss i styrelsen.

Mer information om Sofie Livebrant finns på hennes hemsida <http://sofielivebrant.com>.

Yvonne Philipsson

Några ord om Astarte och romanpristävlingen 1931

”Jag går och väntar på att jag ska värpa en bok, men den tycks hårdvärt”. Så skriver Karin Boye i ett brev till Margit Abenius den 29 januari 1930. Det blev en bok, som ni vet, och den fick namnet Astarte. Den kom också att ingå i en romanpristävling.

Om turerna i detta evenemang kan man läsa i en doktorsavhandling från hösten 2013, skriven av Caroline Haux vid Stockholms universitet. Titeln lyder: ”Framkallning : skrift, konsumtion och sexualitet i Karin Boyes Astarte och Henry Parlands Sönder”

Dessa två debutromaner var Bonniers bidrag i den nordiska romanpristävling, som utlystes hösten 1929 på initiativ av tre bokförlag i Norden.

Prissummorna, som var gigantiska för den tiden, väckte internationell uppmärksamhet, vilket också var syftet från förlagens sida.

Första pris	10 000 kr	(ca 280 000 kr idag)
Andra pris	5 000 kr	
Tredjepris	2 500 kr	

Intresset var särskilt stort i den skandinaviska pressen och i en artikelserie kallad ”Romanstafetten” i Svenska Dagbladet förklarade en entusiastisk Tor Bonnier avsikten med tävlingen. Nu var det äntligen dags för några nordiska författare att ta plats i världslitteraturen. Haux återger följande citat av Bonnier: ”Och om en eller helst flera av de romaner, som utväljas, skulle bli en internationell succé, så är det mycket glädjande för författare och förläggare.” Vad man strävade efter var alltså en roman som skulle sälja det ”svenska” eller det ”skandinaviska” som koncept, konstaterar Haux. Litteraturen skulle göra reklam!

Karin Boyes text inlämnades i god ordning före den 1 februari 1931, men hur väl rimmade då hennes alster med förlagens avsikter? I Astarte skildrar Boye – politiskt skolad i Clarté – ett samhälle alltmer styrt av penninghungriga människor, som konsumerar och roar sig. Den enkla nöjeslitteraturen kritiserar också öppet, trots att författaren mycket väl visste att Bonnier just köpt Åhlén och Åkerlunds förlag. Svaret på frågan måste snarast bli att romanen stod i klar motsättning till förlagens önskemål.

Den begåvade finlandssvenske författaren Henry Parlands manuskript slutfördes aldrig. Redan i november 1930 drabbades han av scharlakansfeber och avled endast 22 år gammal. Därmed var en konkurrent i tävlingen borta, men denna tragedi kastade en skugga över evenemanget. Recensionerna av Boyes med spänning motsedda debutroman var dessutom ganska ljumma. Kritikerna förstod sig inte på den. Den betraktades närmast som en bagatell utan fast komposition. Det såg med andra ord ganska mörkt ut, men upprättelsen kom snabbt eftersom hon blev den som fick motta andra priset i tävlingen för sin ”lysande prosa”. 5 000 kronor rikare kunde hon nu gå över till att bli författare på heltid.

Att denna romanpristävling 1931 inte väckte helt angenäma minnen hos Karin Boye framgår tydligt i ett brev långt senare till vännen Ingeborg Holst, skrivet efter att Kallocaïn publicerats.

... Du frågade mig hur den hade gått och hur den blivit mottagen. Den har fått genomgående fin kritik och till och med kommit ut i en andra upplaga, vilket inte hänt mig sedan min olycksaliga prisbelöning (23.1.1941)

Barbro Abrahamsson

DELS årsmöte den 10 maj

Karin Boye Sällskapet är medlem i DELS – De Litterära Sällskapen – tillsammans med ca 120 andra litterära sällskap. Lördagen den 10 maj 2014 ägde DELS årsmöte rum i Svenska Akademiens lokaler, närmare bestämt Börssalen, och vår ordförande och undertecknad var där. Under övriga frågor fick vi möjlighet att informera om Klassikerskyddet och vårt möte med Peter Englund.

Professor emeritus Lars Lönnroth

Efter årsmötesförhandlingarna höll professor emeritus Lars Lönnroth ett föredrag om "Vikingarna i litteraturen". Lönnroth presenterade även ett verk med nyöversättningar av de isländska sagorna i fem band, där han själv medverkat. Mer om Vikingarna i litteraturen finns att läsa i senaste numret av kulturtidskriften Parnass, som ägs av DELS. Slutligen fick tre nya medlemmar att presentera sig - Bengt Anderberg Sällskapet, Maria Sandel-sällskapet och Jan Fridegårds-sällskapet

För den som vill läsa mera om DELS verksamhet, årsmötet och Lönnroths föredrag rekommenderar vi DELS informativa hemsida, www.dels.nu. Där finns även tips om olika evenemang och resor som ordnas sällskapen, länkar till sällskapen m.m.

Yvonne Philipsson

Översättningar

David McDuff, Edwin Klint Bywater, Bruce Phenix och Jennie Nunn är fyra brittiska författare som översatt Karin Boyes dikt "Jag vill möta" från diktsamlingen Härdarna (1927) till engelska. Samtliga har valt, att behålla "...", men i övrigt skiljer sig verken åt. David McDuffs och Jennie Nuns översättningar står på Karin Boye Sällskapets hemsida, Bruce Phenix ordagranna översättning publicerades av tidskriften Celtic Dawn 3 /1989. Han tolkar för övrigt ellipsen som ett modernt drag och att den använts av Boye för, att "förkorta en mening eller ett längre uttryck på ett snyggt eller tankeväckande sätt". Vi publicerar Edwin Klint Bywaters översättning i det här numret.

Jag vill möta

Rustad, rak och pansarsluten
gick jag fram -
men av skräck var brynjan gjuten
och av skam.

Jag vill kasta mina vapen,
svärd och sköld.
All den hårda fiendskapen
var min sköld.

Jag har sett de torra fröna
gro till slut.
Jag har sett det ljusa gröna
vecklas ut.

Mäktigt är det späda livet
mer än järn,
fram ur jordens hjärta drivet
utan värn.

Våren gryr i vinterns trakter,
där jag frös.
Jag vill möta livets makter
vapenlös.

Karin Boye

I want to meet

.
As a knight in shining armour
forth I came -
but in fear my heart was clad,
my helmet cast in shame.

Now I curse my weapons,
sword and shield.
My anger and hostility,
my coldness now must yield.

I have seen the dry seeds
come alive.
I have seen the May Queen's deeds
make all the world thrive.

Such strength in this frail life,
beyond that of steel;
drawn from earth's core,
barely sheltered, in its peel.

Spring! Resolve the winter's knife;
the frost that left me harmed.
I will embrace the gifts of life
unarmed

Översättning: Edwin Klint Bywater

Edwin Klint Bywater är mitt namn, jag är 26 år gammal och av svensk-engelsk härkomst. Mina litterära intressen gäller främst dramatik, som jag själv sysslat med att skriva och sätta upp, samt lyrik. Beckett, Pinter och Ionesco tillhör favoriterna i den förra kategorin. Boye, Eliot och Plath i den senare.

Min översättning av " jag vill möta..." är ett försök att hitta balans mellan en oförändrad andemening å ena sidan och ett användande av ett naturligt förekommande engelskt bildspråk å den andra. Jag hoppas att den faller alla som älskar Karin Boye i smaken, svensk- som engelsktalare!

Edwin Klint Bywater

Sällskapet besöker Teatersällskapet Långsjö i Gnesta

Helene Bohman Blomqvist

En dag i början på maj åkte Karin Boye Sällskapet på uppdrag till Teatersällskapet Långsjö och deras litterära afton i Gnesta.

Lokalen låg i de gamla lokstallarna nära Gnesta station där teatersällskapet hade en liten men mysig lokal med mycket bra ljussättning.

Vi i Karin Boye Sällskapet ville testa vårt ”utbildningspaket”, ett paket som innehåller Karin Boyes liv, ett annat hennes diktning och ett tredje hennes prosa.

Kvällen var uppdelad i tre delar. Den första en och en halvtimmen fick Karin Boye Sällskapet till sitt förfogande och vi berättade om Karins liv, diktning och prosa, den andra delen var en paus där det bjöds att köpa nyttigt bröd

och tika men också gavs utrymme till att diskutera och dela tankar. Den tredje var en öppen del där alla i rummet fick dela med sig av dikter, musik eller egna tankar. Den startade med att Anders Winnersta läste Charles Baudelayres dikt “Inbjudan till resa” på svenska och lät oss sedan lyssna på diktens underbara melodi på franska. Det som var överraskande för oss var att så många i publiken hade förberett sig att framföra Karin Boyes dikter, tonsatta dikter och fantastiska improvisationer på pianot som framfördes till en del av Karins dikter. Vi fick lyssna till “Vårvisa” som framfördes av Helene Bohman Blomqvist på gitarr som passade så bra när växtkraften var i sitt esse i naturen.

Vårvisa

I vårtid, i groddtid,
då brister frönas skal,
och råg blir råg och tall blir tall
i frihet utan val.

ett vårskott, vars växtkraft
jag knappast anar än --
men stammens sav med bitter smak
med lust jag kännerden.

En ilning av vällust
går genom själ och kropp --
att jag är jag, nödvändigt jag --
en brodd, som hittat opp,

Så bort, all min feghet!
Jag hör min framtid till.
Jag tar mig rätt att växa nu
som rotens krafter vill.

Kristina Sahlberg läste Svalorna medan Jonathan Ed spelade klarinett så att man såg Svalorna flyga i solnedgången.

Svalorna

Ilande, pilande svalor, på vingarna vilande
högt i det vida blånande,
vindlätt i vinande kast
jordens tröghet hånande --
likt ett löje,
klart, lätt, klingande,
träffar er flykt våra hjärtans tyngd med förakt,
likt ett jubel,
ur höjder springande,
bud om rymdernas egen
ljusgenomilade lekande makt...
Sol går ner,
men där uppe dröjer all dagens prakt,
runt kring er,
högt i en lekfullt vunnen,
luftig och lycklig trakt.

Jonatan Ed hade skrivit en dikt som han läste, den kändes som den var i Karins anda.

Stillnade

att hamra på vetskapen
såga på spelet
böja på steget
putsas på ångern
å andra sidan

om tankarna sköt sig själva
varsitt tyst skott
i en solgång
stillnade

Den som vill läsa mer om hans dikter kan gå in på www.jonataned.se

Vi fick lyssna till Ragnhild Maos fantastiska improvisation till Evigheten och mycket mycket mer. Kvällen avslutades med två dikter, en kärleksdikt ”Tveksamt ode!” av Miklos Radnotien och en dikt från Persien ”Till Shamlu” som Anders Winnersta framförde.

När vi tog oss hem i natten kände vi oss så tacksamma och uppfyllda över vad vi upplevt denna fantastiska lördagkväll. Vi hade fått berätta om Karin Boye och fått med oss så många upplevelser runt Karin Boye från Teatersällskapet Långsjö i Gnesta.

Margareta Hedström

Musik

Visgruppen Kristall har flera gånger underhållit på Karin Boye Sällskapets olika arrangemang, nu senast vid 30-årsjubileet. De har ett program som kallas "Gömda land", http://www.visgruppenkristall.se/?page_id=58.

Under hösten anordnade Kultur Fritid Huddinge i samarbete med Karin Boye Sällskapet en konsert med **Katarina Hallberg** som, ackompanjerad av gitarrist och cellist, sjöng låtar från sin skiva "Min hud är full av fjärilar"- tonsättningar av Karin Boye-dikter, www.katarinahallberg.se

Den 8 maj framförde **Sofie Livebrant**, en konsert med anledning av sin nya skiva med tonsatta Karin Boye-dikter, <http://sofielivebrant.com>.

Teatergruppen **Trio Idun** har uppfört en stycke om Karin Boye "Om vinden, havet och Karin Boyes kärlek till Margot Hanel", <http://www.trioidun.se/>

Yvonne Philipsson

Välkomna att besöka Karin Boye rummet på Fullersta gård i Huddinge.

För närmare information om öppettider mm www.huddinge.se/fullerstagard eller på telefon 08-711 57 20

Besöksadress: Fullersta Gårdsväg 18 141 35 Huddinge

Sällskapets styrelse består 2014 av:

Margareta Hedström Ordförande
Barbro Abrahamsson Vice ordförande
Jan Forsell kassör, arkivansvarig
Yvonne Philipsson sekreterare
Sven Nicklasson medlemsregister
Armi Jahunen ledamot
Lars Camehagen ledamot

Kommande aktiviteter 2014

I samarbete med Huddinge bibliotek kommer Sällskapet att ha en eftermiddag och kvällar. För närmare information se <http://bibliotek.huddinge.se/web/arena>

Sällskapet kommer att tillsammans med Huddinge Hembygdsförening <http://www.hhbf.se/> anordna ett gemensamt program under hösten. Se <http://www.karinboye.se/index.shtml>

Kom och lyssna på Cikadorna på Sundby Gård den 7 juni klockan 11.00 vid bra väder.

Medlemsavgift och ekonomiskt stöd

Karin Boye

Årsavgiften för 2014 är aktuell. Den fastställdes av årsmötet till

- 150 SEK för egenmedlemmar i Sverige.
- 180 SEK för familjer i Sverige
- 180 SEK för medlemmar med utlandsadress

Använd inbetalningskortet vid pg-inbetalning med avsändare. Vid betalning via Internet **ange avsändare**.

En bön! Om ni vet att avgiften för 2013 inte är betald betala då gärna den dubbla avgiften.

Karin Boye sällskapet är ett ideellt sällskap som får sina intäkter via medlemsavgifter och bidrag. Ge gärna ett bidrag och/eller hjälp till att värva nya medlemmar till sällskapet.

Om du har mail-adress vill vi gärna att du anger den på inbetalningskortet eller mailar den till styrelsen@karinboye.se för att underlätta för framtida utskick.

Med vänlig hälsning

Margareta Hedström

Ordförande tel 08-7741323 margareta.hedstrom@comhem.se

Postgirot	INBETALNING/GIRERING A	Kod 1
Meddelande till betalningsmottagaren Mail-adress Årsavgift 2014 (ev plus 2013) Bidrag till Karin Boye sällskapet	Till postgirokonto 4787335 – 1 Betalningsmottagare Karin Boye Sällskapet Avsändare (namn och postadress)	
Meddelande kan ej lämnas på baksidan	Svenska kronor	öre
Från postgiro-/personkonto (vid girering)		
#	#	#04#